

Hrbatý Joska

Horský obraz. Napsal J. V. Finberka.

Nad široce rozloženou dolinou viselo rozžhavené slunce jako železo. Nebe bylo čisté a modré pomněnkové. Jen několik bílavých mráček hnalo se po něm k západu jako vykoupané ovece od vody. Chuchvalce bílých par podobaly se načebraným pěnám a nakupenému sněhu.

Za lesem, jehož věžičkovité vršky obzor uzavírají, jemný mráček pomalu se vynořoval jako těmě v modři se tratičho ledovce. Poblíž něho táhla se vlákna rozčesaného bílého hedvábí a řídké závoje utkané z par.

Vzduch voněl květy, a jemný větřík kolébal drobné klasy kvetoucího žitka. Nad jezelem honili se běláskové, usedali na žluté pampelišky a rozkládali křídla s černým rohem a tmavými tečkami.

Kouř z herálecké sklárny jako sloup trčel nad lesy, jež kruhem studniček dolinu uzavírají. Vršek Žákovic, spoje olesněný, trčil se na modravém obzoru.

Chrámové ticho a ničím nerušený klid hověl si v prohlátném vzduchu. Lesy se nepohnuly, nezasmušely.

Mouchy zabzučovaly. Dole ve vsi někdo zpíval vojenský popěvek. Jako na odpověď vznesl se v poli do výše skřiván, mával křídélky, zvedal se výš a výše, zpíval a radoval se z mladých skřivánů v hlizdě. Vysoko nad jezelem roztáhl křídla a nepohnul jimi, nechávil se vzduchem kolébat. Níž a níže klesal jako utroušené pítko, několikrát se křídly zatřepetal a nechávil se vzduchem houřiti, zpíval veselé zřevnými tóny. Náhle složil křídla a zobáčkem dolů jako šípka k zemi se pustil, nad ní se široka obloukem se prolétl a zmizel v trávě na úzké meze u jezele.

Z krátkého lenu u březiny vyběhl druhý.

Vyplašila ho tetka Bartuňková, která v lenu po kolenou lezou, trhala z něho žluté kvetoucí ohněci len přebírávajících. Byla jen v barech, bez kabečky. Na hlavě měla na oči stažený šátek, rudý jako mák, s okolkem žlutých květů a zelených ratolestí. Tmavě opálené její ruce nápadně se odřízaly od vybělené hrubé košile s krátkými rukávky s háčkovanou kraječkou. Obličej opálen byl do hněda. Byla jako záje od rána do večera v poli neb v lese. Sotva doma poklidila, spěchala na pole za práci. Motyka, lopata, hrábě, kopáč nebo vidle vystrídaly se v její ruce jak jeho postupem doby na poli potřebovala. Z jara, když meze a břehy trochu travou obrostly, brávala srpek a loktusi. Vracela se s hodným ranecem načaté trávy pro kozy a hejno mladých housat, která rychle rostla a dobře se na počátku prodávala.

Dříví a suchého smrčů z lesa naložila a mechového a jehličného stlaní nahrabala ranec, za nimiž ji sotva bylo vidět. V práci byl její život, v prosbách její mysl, aby zůstala zdravou a mohla dělat. Oddechla si na chvíli a změřila okem vypletené záhony. Spokojenost potáhla její duši. Skřivánek do toho klidu zpíval veselé. "Ty tvorečku malý, zpívej, zpívej." Šeptala si a pátrala po něm zvednutou hlavou. Kotníky obou rukou podepřela se o suchou hrudivou zemi, krátkým lenem porostlou, hlavu nachýlila v zad a pozorovala tmavou tečku skřivánka, pokud oči jí světlem nezalazely, a skřivánek slaběmu zraku uzmizel. Klečíc, narovnávala si záda, prokládal a se v zad, potlačila si přestěmi nad ledvinami a rozhlížela se kolem na všechny strany. Sedla zelená kvetoucí žitka slehounka se vlnila jako voda v mlékém potoece nad drobnými obláčky a voněla přímo chlebem, lučinu poděl vysehlého náhnu pestřily se žlutými květy volovečka, červených koutků a květy rybiho oška, které za mokra vyrostla hodná vysoko a pokrývala celá místa jednými modern. V olinách cvrkali ptáci, přelétávali z koruny do koruny, ze stínu do stínu, aby jim nebylo teplo. Bramborníciš bylo tu a tam slouh zelení pokryté, jen někde byly řádky ještě patrný,

sedala se mezi nimi spoře plevalem zarostlá půda.

"Pozdě sázeli," pomysla si Bartuňková a již zalétla okem po nedalekém ovašší, ještě krátkém a na koncích malounko suchem požloutlém.

"To nevádí," řekla si, "náš ovisek je také takový, však on se rozelená, až dá pán bůh vlážičku," a při tom se rozhlédla nějak starostlivě po nebi, chvilku a modrém, tu tam s bílým chomáčem kudrnatých jar. Všecko bylo dosud pěkně zelené, třeba že dlouho již nepršelo, jen strání nad vesnicí a strání směrem k Lázním byly sluncem sežehuty. Ony ostatní nikdy zelení nevynikaly, jsou kamenité a tvrdé, slouží za pastviska. Ani břízky, po stráněch těch rozstříknutě, dovššky nemohou zakroutit, keřovat a bývatí kozami okusovány. Zrak svezl se jí dolů po lesní louce, kopečkované a štavnaté, jež celou kosou hluboko zabíhala do obcí horoviny, pak v rozlehlou paseku, drobnými smrčky, v trávě se ukrývajícími, nové posázenou, kam děti ze vsi zabíhají na jahody a na ostružiny. Slaměný víšek děti neodstraňují, spíše hvízdají hajného z Vortové, který vodí sebou chundlatého psa a nosí na ramenu ručnici.

Za obecní borovinou vykukovaly doškové střešky Hamrů, vesnice v široké dolině při Chrudimce rozbožené. Za Hamry zvedá se návrší k Jeníkovic, ve značné výšce vine se silnice, kolem níž stojí řádky mladé jeřabiny. Bartuňková zapomněla na práci a rozhlížela se po okolí. Usedla na travnatou mezku a odpočívala. Zdálo se jí, že je od toho plně lenu celá polámaná. Šátek stáhla si trochu dozadu a dívala se před sebe. Zelená pole, lučiny a selské lesy nížily se až daleko k řece, za níž se půda zvedala a byla porostlá nejvíce lesy, které kol do kola obklopujaly od Vortové až k Chlumu širokou dolinu. Na pokračí lesa za pasekou viděla myslivnu, kouř přímo k nebi z komínu jejího vystupoval, ve výšce se rozcházel a mizel. Níž mezi stromy zabělávala se chalupy Vortové, a dále v horách vykukovala červená střeška hájenky.

Poblíž vozové cesty, vinoucí se do kopce od Hamru ke vsi za zády tetky Bartuňkové, okopával zelenou sadbu Kyncl se ženou. Pole měli na mokře, proto se jim dobře pracovalo. Kynclová plně se rozhlédla v červenavé sukni, v košili a v červenavém šátku na hlavě, tělo její se kývalo a mezi sadbou otáčelo při shrnování hlíny na vysoké řádky, ale Kyncl mnoho postával, ruce na motyku kladl, otíral čelo rukávem košile a nadzvedl slamák bez stopy proti slunci.

Bartuňková oba chvíli pozorovala a pokývala hlavou. "I ba," řekla si, "můj nebožtík byl také takový, co jsem neudělala sama, nebylo. Oni ti mužští jsou stejní, jakoby jim ta klopotná starost tak na mysl nepřicházela."

Bartuňková při každé práci měla na paměti vše, čeho ještě třeba počítala a přemýšlela, a ta potřeba jí pokračně k práci pobádala, že neznala odpočinku, i když ho potřebovala nejvíce. Jako když za práce do hnala, nechtěla kámu pobízela, ale ten měl na všecko dosti času. Za takovou pilnou měla Kynclovou, která ví co na ní jinde čeká, o čemž její muž nepřemýšlil.

Pohlédla na hromadu vypleté záhony, přemýšlela okem ty čtyři záhony lenu, upokojila se a s uvolněním ve své duši se usmála, když chvíli Kyncl posazovala, jak si hová.

"Ten se přestrojí!" řekla si. "Režné katé, bílou košili, širáček... na mou mlou kuň, jakoby jí režl natlápával do tunky!... A teď si sedl u řity... a natáh se a mezi... tak, klohouk na obličej... Kynclová se po něm ohlíží a něco mu povídá... že je lépe ležet... tof, budeš... Kope dáš... já musím také, ale platno, obní se sama nevypleje, a dusna na mne čeká desaterá práce..." — vchopila se šátek stáhla na obličej a pustila se do práce. Na Kynclovu a je řha muže již nemyslela, duše byla doma. X obecní boroviny vyběhl druhý

muž. Krácel si pomalu a pustil se po palouku k olšám, aby ve stínu jejich podél potok horkem tolik netrpěl. Nad bahňitým paloukem, k němuž se blížil, zahlédl za žitkem červenavý šátek a po chvíli celé poprál zády k němu obrácené ženy, která starostlivě přehlížela neokopané řádky. Oběhl palouček až k žitu a díval se přes ně k potlášající se hlavě v červenavém šátku. Více neviděl, nebyl o mnoho větší než výška vzrostlého žitka, jehož klasy byly asi ve stejné výšce s jeho hnědýma očima.

Když přišel na jeho konec a stál u zelníště, poznal Kynclovou a usmíval se. Na mezi spatřil mužskou nataženou postavu s bosýma nohama, nad nimiž litalo několik volkých mouch. Až slámákem měl obličej zakrytý, poznal v něm Kyncl, jemně ty katé šil.

Zakašlal, aby na sebe upozornil, a kráček mezi řádky ke Kynclové. Ta se plaše ohléla.

"Pomoz pán bůh!" řekl slabým hlasem a na ženu se usmíval.

"Joska! Pro pána krále! Joska! I dež to, pán bůh! Však jsem se lekla, kdo to. Ještě před chvílenkou jsem se dívala kolem, a nikde ani človíčka, jen tamhle Bartuňková kleč v lenu a pleje... tof, jakoby tě vyčaroval, Josko."

"Strejček už toho má dost," posunkem na něho ukázal, "však je vedro, aby jeden zalezl..."

"On má pořádek vedro," zabočíla se Kynclová na muže, "takhle kdyby bylo něco na propláknutí... Milý Josko, já mám trápení, já se něco napláčím..."

Právě před Joskovým příchodem na leese myslela, čeho jí bylo na světě líto, proto byla rozeitlivěna a měla plác na samém kraji. Stírala slzy upracovanou dlaní a oči vysoušela čípkem šátku pod bradou na uzel uvázaného.

"Neplačte, tetičko," potěšoval ji hrbatý Joska, "vždyť já mám také trápení, máme je každý, vidíte, já jsem sám, nemám nikoho, jen boha a dobré lidi, a přece jsem rád na světě."

"Každý víme svoje, milý Josko," zateskla, "ty z toho přece něco máš, ale já jen dřím, klovice děti a tam toho," hodila po muži pohledem, "který mně není tužinec platen. Do práce abych ho hnala, sám se nemá k ničemu... a ještě" přistoupila k Joskovi blízce a šeptala mu do ucha, "mručí na tu čertovinu řáblovu a na tabák, a pak mně za všecko ještě natluče... Jo, milý Josko, já bych něco mohla povídat... Kroniky, kroniky by toho byly..."

Joska se jen zamyslel a hleděl do země. Dylo mu Kynclová líto. "Kady pak's chodil, Josko, neviděla jsem tě kolik dní?" zavedla jímu řec a otřela oči nadobro. V jejím obličejí bylo znáti uklidnění.

"Přišli pro mě z Hamrů v pondělí, abych ušil starostovu čeledim katé a vestu. Pak jsem něco spravoval, něco nového šil v různých chalupech, a tak to pěkně uteklo jako nie."

"Přeeť té pán bůh neopustil, Josko, dal ti dar ducha svatého, že jsi pěkně krejčovinu pochopil a v házi boží se živiš..."

"Dovedu všecko pro muže nebo pro ženskou..." vypjal hrbatý Joska prsa a sebevědomě se kolem rozhlédl.

Kynclová se na jeho nepatrnou postavu podívala a při vši opravdivosti, s jakou s ním mluvila, musila se v duchu usmáti.

"Chuděro, ty máš tělo zubožené... bože, bože... a jak se ještě staviš," myslila si, "jakoby přes něho nebylo. No, alespoň se těší," usoudila a vidně se mu podívala v hnědé oči, které zářily radostí, že mu řekla, jak krejčovinu pochopil a pěkně se živi. Byl si toho plně dávno vědom a jen si přál, aby lidé ve vsi to také uznávali.

"Vyděláš si peníze, Josko, a každý přece hledí, aby ti něco lepšího ustránil, když po těch chalupech řiješ. Co pak si neseš v plachtě žit?"

Joska se pořádně blaženě usmíval a tabal několik vousů na bradě. Koul se na usleek přelozil ho do druhé ruky a povídal:

"Trochu kroupček od starostově spravoval jsem něco na děti, ona nemá kale kdy, aby jim ten munda opravovala..."

"Co pak ty s kroupkami, vždyť živochy přetlučeš při té krejčovni," řekla. "J'ono pořádek není co šit, milá tetičko, také někdy zabálím, a tu čtěl nechtěj musím si uvařit sám."

ale je mně vaření tužinec protivno, raději řeknu Uchytice a raději se s ní a s dětmi rozdělím."

"V pazderce mají s tebou dobfé, Josko, ty jsi jako mlíkuláš, všecko jim rozdáš."

"Co pak mám dělat, chei mítí dobrou vůli. Je nás tam několik, není ani hnutí, skoro bych rád bydlél jinde. Ale je o ty peníze, myslím si, že v obecní pazderce je přeeť lépe než někde za peníze. A pak, já se doma nezdržím, jen přespím, je mně to jedno. Groš mně zůstane v kapse."

Mluvil upřímně a rozumně, že Kynclová pátravěji se na něho podívala a myslela si:

"Vida, jak je ten Joska chytrý, zašetřuje si pro budoucnost, má pravdu, vždyť doma jen přespí."

Joska, když se mu zdálo, že již dlouho si ho prohlíží, trosku se začervenal a sklopil oči mezi řádky zelené sady. Leželo v něm v hlavě, proč se na něho tak pátravě zadívala a oči s něho nespouští. Bylo mu nevolno počitem nejistoty, zda jí není divno, že by si přál bydlél jinde. Báť se, aby mu v duchu nevyčítala, že je pánovitější, že mu není teď vhod bydléní v pazderce, v níž mu obec od několika let zdarma dává byt, jako několika chudákům z obce, kteří by zůstali bez přístřeší. Byl si plně vědom dobrodiní obce, která se ho po smrti rodičů ujala, nezapomínal, jak mu byl každý studený brambor dobrý, proto držel se stále v ústraní, třeba si vydělal a mohl bydlél jinde, aby mu neřekli, že mu narostl hřebčinek, že pohrdá. Také myslel na nemoc, na utrácení našetřených peněz, o nichž nikdo nevěděl; kam by pak se stěhoval, kdo by ho vzal k sobě nemocného? Musel by zase do obecní pazdery, zase by mu byla dobrá. — Všecko si předložil a nepohrdal. Jen ho mrzelo, že ti lidé přeeť na něho se dívají jako na ubožáka, za kterého se nyní nepovažoval. Přál si vyplouti trochu výše. Každé zaliehoení, každá chvála a jen nádech uznání rozdíl mezi ním a ostatními v obecní pazderce, které z řečí svým hloubavým rozumováním vystihl, ho potěšilo a povznášelo. Joska měl touhu vytrhnouti bytost svou z chudoby a přesadit ji v lepší půdu, pracoval tajně k tomuto přesazení a doufal v lepší budoucnost. Býval často srážen ve svých v duši zavířivých snahách neurvalostí mnohých lidí, zvláště mladíků ze vsi, kteří na něho pohlíželi s úsměškem, že je hrbatý, a ze zavisti, že se dovede životem prokousávat, má peníze, hrká jimi v kapsách a stavi se na podpatky. S děvčaty málo mluvil, báť se, aby se mu nespály a hoši nevtipkovali. Málo kdo si ho povšímal, protože se nikam netlačil.

Cítil tu nevšímavost k sobě dobře, proto se odtahoval a vyhýbal, bylo mu líto, že není chlapičkem jako ti ostatní. Stydl se za své tělo. Když šel kolem rybníku, s tlukotem srdce pozoroval ve vodě svůj obraz, prohlížel se a smutněl. Měl obličej drobný, k bradě zužený a bílý. Pod nízkým čelem v hlubokých důlcích měl pěkně hnědé oči, dívaly se na svět rozumně a čiperně. Úzký nos byl špičatý a trochu prodloužený. Lícní kosti byly vystuplé, poněvadž byl v obličejí hustý, tváře pod nimi vpadlé a tenké. Měl malou pusku zdravé zuby. Na horním rtu černaly se Joskovi řídké voustky. Také vlasy byly řídké a dlouhé, česával si je do zad a dával si je kolem krku přitřihovati, aby mu neusahaly k límci.

Joska byl svým obličejem spokojen, posuzoval se mírně a ehyb svých ani neviděl, zvykl jim tak že se mu zdálo, jakoby bez nich byl horší. Jen malá postava, vydutá prsa a hrbatá záda ho mrzela, zvláště když si často někdo zavtipkoval...

Stál proti Kynclové v pozachvóní svého nitra a čekal, co řekne. Zvedl oči a popatřil na ni takovým nejistým úsměvem, že ho čitil kolem úst, jakoby mu je stahoval.

"Co pak na mne, tetičko, tak se díváte?" tážal se.

"I tak mě něco napadlo," řekla s pozamhouřením očí a počala nabrovatí hlínu kolem zelené sady.

Joska k ní popošel a zvědavostí své ulovil otázku: "O mně, tetičko?"

"Ba, o tobě!" Ani se nezdala a rychle dohnala dále, jakoby dohnání chtěla, co rozmlouval s tím zamečkala. Joska se trochu zarazil. Ob-

klíčovala ho úzkostlivost a obavné tusení, aby ho zle neposuzovala. Rozpačitě kroupkami v plachtete pohazoval a čekal, až se zvedne a na něho se podívá. Dlouho nečekal.

"Co pak vám napadlo?" otázal se a důvěrou. "Myslím... jaké by s tebou měla některá ženská živochyti."

Dořekla a rychle se pustila do okopávání. Joska div kroupky nepustil mezi řádky. Zůstal na ni hledětí a udivenýma očima a nevěděl, má-li řeč Kynclové považovati za žert nebo za pravdu.

Nikdo mu ještě nepřipomněl ženitbu, třeba mu bylo k třicetce, a on sám vážně nikdy na děvce nemyslel. Vždycky si myslel, která že by ho chtěla hrbatce, který vyrostl bez rodičů a přátel, v postrkování a úsklebech mezi cizími lidmi. Měl také své chvíle, kdy si přál mítí někoho rád a býti upřímně milován, ale marná naděje. Nikdo se k němu nepřiblížil srdcem a duší. Jedni se mu směli, druzí ho litovali, nebyl ani jediný mezi nimi, kdo by se pro něho rozehlál, kdo by ho měl rád. Věděl o sobě, že není vzrostlý, a ta chyba ho rmoutila. Počítoval v nitru svém přehylnost k různým osobám, ale ty ho jen litovaly, ty měly místo lásky pro něho jen útrpnost.

I kdyby měl někoho rád, nie mu ta láska nepomohla, žádný o ni nestál. Nebyla pro nikoho významěním. Byl jen hrbatý Joska z pazdery, krejčík, který po chalupách chodíval šít za stravu a něco peněz. Byl odtrčen a neodvážil se ani mezi chasou hlasitěji mluvit. Býval věrným svědkem jejich zábah a jen se na ně usmíval a pokouřoval. A dnes mu Kynclová řekne, že by s ním mělo děvce dobré živochyti! — — —

(Pokračování.)

Sdružení českých lékařů v Omaze a So. Omaze

DR. BRÁMEK J. M.
sev. záp. roh 8. a Hickory ul. Tel. Douglas 6645.

DR. KOUTSKÝ JOHN W.
405 sev. 24. ul., So. Omaha
Telefon South 142.

DR. NĚMEC CHAS. J.
1316 William ul., Omaha.
Telefon Douglas 2817.

DR. SWOBODA F. J.
1511 William ul., Omaha.
Telefon Douglas 2313.

DR. ŠIMÁNEK G. F.
1262 již. 13. ul., Omaha.
Operacím se věnuje zvláštní pozornost.

DR. KÁLAL F. J.
627 City National Bank,
proti Burgess-Nash obchodu. Telefon Douglas 1761.

DR. CHALOUPKA & CHALOUPKA,
24. a M ul., South Omaha.

DR. OLGA ŠTASTNÁ
2231 již. 16. ul., Omaha.
Telefon Tyler 4203.

My shora uvedení lékaři dle pravidel lékařské etikety, nejdůležitější odsuzujeme veškeré oblažování kteréhokoli lékaře sama sebe ve kterýchkoliv časopisech svými pacienty, nechtě už je to jakýmkoliv způsobem, ať ve zprávách místních nebo osobních. 43-17

Blesk nemůže uderit

Když dostane se tam Shinn črivo

Shinn črivo je nejlepší křídlo. Je vyrobeno z čistého železa a je velmi pevné a odolné. Je to nejlepší křídlo, které kdy byl. Je to nejlepší křídlo, které kdy byl. Je to nejlepší křídlo, které kdy byl. Je to nejlepší křídlo, které kdy byl.

Dr. W. C. SHINN, 133 N. 16th St., Lincoln, Neb.

Jan Yirák

český pozemkový a pojišťovací jednatel.

Čtění krajané! Kdo byste si přál prodat nebo koupit majetek, nyní mám na prodej velký výběr krásných a laicných majetků; též i farmy.

Pojišťuji proti ohni, tornádům a všem všem vichřicím, pronajímám domy, obstarávám výtahy z knih a kontraktů.

Přijďte a prohlédněte si tyto krásné a laicné majetky, než koupíte jinde. — Milerád Vám posloužím.

Úřadovna: 1241 jižní 16. ulice.
Telefon: Douglas 3258.

Dr. V. Anýž,

lékař a ranhojič

bývalý volentér kliniky dvorního rady, prof. dr. Pawlika pro nemocenské a chirurgické kliniky prof. dr. Kukuly v Praze.

Léčí všechny ženské a zastaralé nemoci.

Léky z vlastní laboratoře zašlou se na požádání.

1606 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

DR. J. C. SOUKUP,

ZUBNÍ LÉKAR

Telefon: Douglas 130

201 Paxton Block (roh 16. a Farnam) OMAHA NEBR.

C. H. Kubát

smírčí soudce

Pokoj čis. 410 Barker Blk.
Tel. Red 6497

Storz
TRIUMPH BEER
OR
Old Saxon Brand
Is So Good You'll
Smack Your Lips
AND ASK FOR MORE
Storz Brewing Co.
OMAHA

7% NA VAŠE

0 PENÍZE

ZARUČENÉ
VÍCE JAK ZALOHY

HOME BUILDERS INC. OMAHA

Dr. Jan Habenicht

český lékař a ranhojič a odborník ženských nemocí usídlil se v

Dodge, Nebr.

a doporučil se přízni krajanů. 9-17

James Corr Electric Co.

Nejllepší místo ve městě k opatření si elektrického zařízení. Navštivte nás v případě jakéhokoliv příslušné části a zařízení požtehy a obaru elektriky. Spolehlivě zavádění drátů. Uzení.

207 a 209 již. 19. ul. ...
Omaha, Neb. Tel. Doug. 4466

Kavárna a Restaurant SLAVIE

Pravá česká kuchyně.
Krajanům zavítavím do Omaha by mohu poskytnouti čistými pokojí. Vše úplně nové zařízení. Proti "Pakrohu" západu."
FRANK BOUTIN, majitel.

Nejmodernější

na jižní straně města
Reznický a Uznický závod vlastní v č. 1401 jižní 16. ul.
GYRILLI HRONEK
Časem maso, jístí, výrobky masných výrobků a výrobky dřevěné se dřevák. Zavážení tel. Douglas 1316.